

# Vier vrijheden

## Prekenserie thema: Geloofsopvoeding 3



1 Johannes 4:16-18 en Galaten 5:1-6, 13

Ds. Ilonka Terlouw | Tollebeek | winter-voorjaar 2021

### 1. 'Ken je kind'-quiz

We beginnen met een kleine quiz: De 'hoe goed ken jij je kind'-quiz. De vragen zijn bedoeld voor ouders, maar ze kunnen niet zonder de antwoorden van de kinderen. Aan alle kinderen, tieners, jongeren, studenten die meekijken zou ik willen vragen: schrijf alsjeblief mee. Jullie antwoorden bepalen straks de score van je ouders.

Heb je zelf geen kinderen? Misschien leven je ouders nog en kun je er straks met hen over in gesprek. De meeste van deze vragen kun je trouwens ook toepassen op de relatie met je partner.

Het zijn 10 vragen. We beginnen simpel, tenminste dat hoop ik dan maar:

1. Wat is de beste vriend of vriendin van jouw kind? Bonuspunten als je ook weet waarom.
2. Wat vindt jouw kind het leukste moment van zijn schooldag?
3. Noem een opvallende voorliefde of talent van jouw kind.
4. Noem een kenmerk van het gedrag of uiterlijk van jouw kind waarin het 'anders' is dan 'het gemiddelde.'

5. Wat vind jij een sterke karaktereigenschap van je kind?
6. Welke karaktereigenschap van je kind 'ligt' jou niet zo of spreekt je 'minder' aan? Wat zeg ik: misschien erger je je er zelfs wel aan...
7. Waar is jouw kind onzeker over?
8. Wat vindt jouw kind het leukste aan jou?
9. Benoem een moment waarin jij tekort schoot in de relatie met je kind.  
Wanneer liet jij steken vallen?
10. Wat heeft jouw kind op dit moment het meeste nodig? Noem 1 concreet ding.

We nemen een moment om de vragen te beantwoorden, terwijl we luisteren naar het orgel dat een bekend lied speelt.

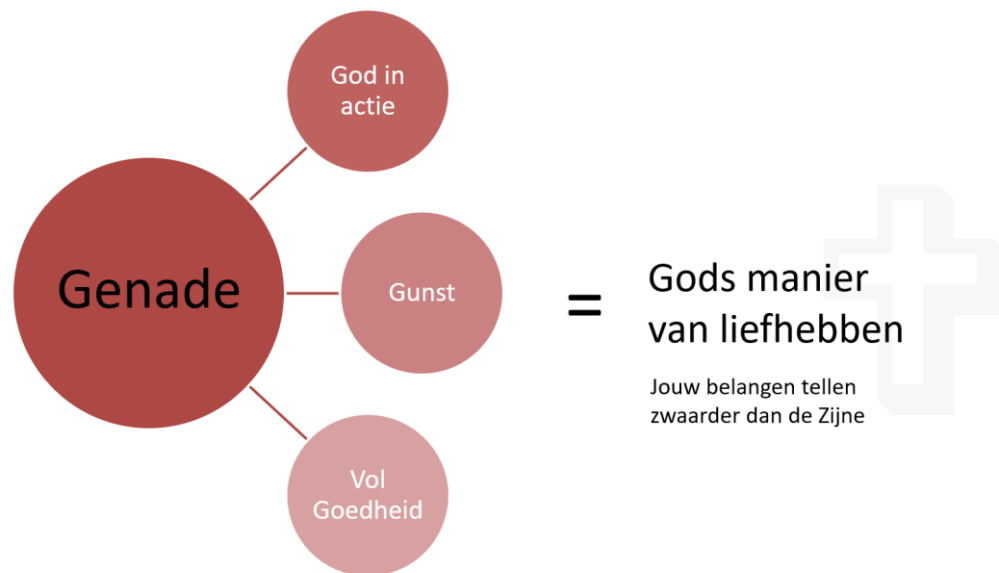
Is het gelukt? Hebben jullie als ouders scherp in beeld wat jullie kinderen nodig hebben? Hoe biedt jullie gezin ruimte aan jullie kinderen met hun specifieke eigenschappen, dromen en onzekerheden? Met deze vragen leggen we vanochtend de focus op je kind en zijn of haar behoeftes.

## **2. Terugblik geloofsopvoeding 1 en 2**

Dit is inmiddels de derde preek in de serie over de 'geloofsopvoeding'. In de eerste preek, in januari, hebben we het terrein verkend. We keken terug op de manier waarop wijzelf met het geloof zijn groot gekomen en we bevroegen onszelf op onze drijfveren. Wat zijn jouw diepste drijfveren als het gaat om het geloof en jouw kind?

In de tweede preek, in februari, stonden we stil bij de vraag wat voor ouder jij wilt zijn. Opvoeden, hoe doe je dat? We richtten onze blik toen op God: Opvoeden, hoe doet God de Vader dat? Dat bracht ons bij genade als opvoedstrategie. **Genade is Gods manier van liefhebben.** Telkens weer komt deze Vader in actie met Zijn vergeving en zorg. Dat zou Hij niet hoeven doen. Maar Hij doet het toch, gedreven door liefde en uit pure goedheid. Deze Vader geeft zijn kinderen niet wat zij

verdienen, maar wat zij nodig hebben. Door Gods onvermoeibare inzet komen mensenkinderen tot bloei. Dat kost hem alles, het kost hen niks. – Laten we nog even naar een samenvatting van deze tweede preek kijken.



Dit is Gods geschenk aan zijn kinderen.

Jullie opvoeding is jullie geschenk aan jullie kinderen. Wat schenken jullie hen: 50 cent zakgeld per week of een overvloed aan genade?

### 3. Genade als veilige ruimte

Als je ernaar verlangt dat jouw gezin een genade gedreven gezin wordt, dan vraagt dat bovenal om vertrouwen op God. Jullie, als ouders, zullen zélf moeten putten uit Gods genade, om die genade door te kunnen geven aan je kinderen. Johannes zegt het zo: Als jullie in die liefde van God willen blijven, zullen jullie dicht bij God moeten blijven. Als God dicht bij jullie is en als Hij in jullie leven aanwezig is, zal Zijn liefde ook werkelijkheid worden in je gezin.

Déze werkelijkheid, van Gods liefde, is de veilige ruimte die we onze kinderen mogen bieden. Het is een ruimte die vrij is van angst voor afwijzing. Gods liefde sluit angst

namelijk uit. Gods genade in Christus bevestigt je bestaan zó sterk, en God is hierin zó trouw, dat het geen ruimte laat voor de mogelijkheid dat Hij je ooit nog zal veroordelen of afwijzen. Als je leert vertrouwen op Gods liefde, zegt Johannes in vers 17, zal zelfs de dag van het oordeel je geen angst meer inboezemen! **Gods liefde creëert dus een oordeelvrije ruimte.**

Je kunt dat concreter maken door te kijken naar jouw relatie met God. Welk vertrouwen geeft Gods liefde jou? Welke angst neemt Gods liefde bij jou weg?

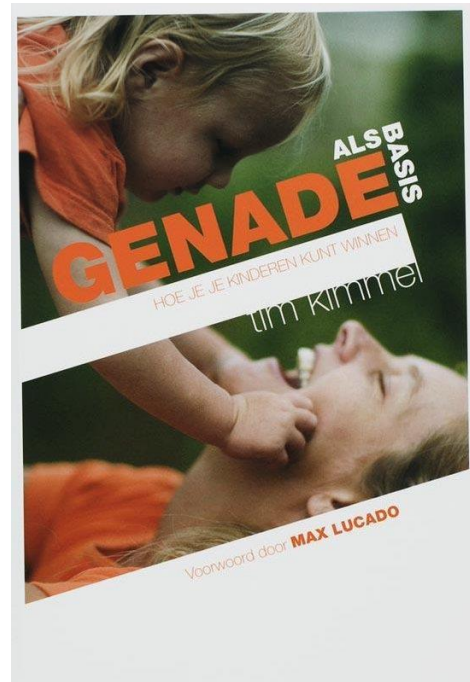
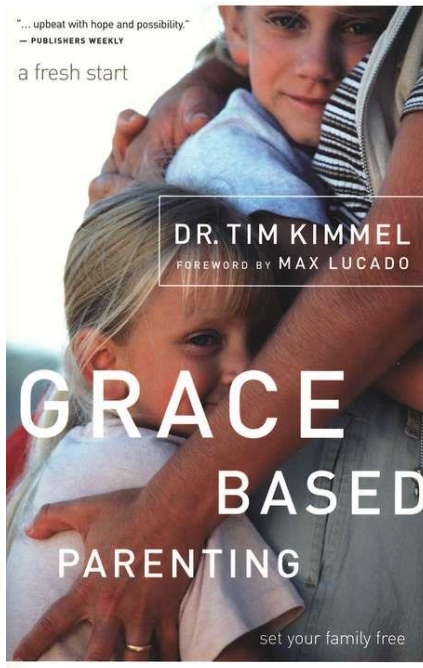
Tijdens je leven krijg je heel wat oordelen over je uitgesproken: thuis door je ouders, op school, later op je werk. Ik geloof oprecht dat we het vaak niet zo bedoelen, maar het leven vormt alles behalve een veilige, oordeelvrije ruimte. Gods genade in Jezus Christus breekt echter door al die oordelen heen en bewijst dat jij het onverminderd waard bent te leven, lief te hebben en liefgehad te worden.

Die liefde van God de Vader mag jij op jouw beurt inbrengen in de relatie met jouw kinderen. Kunnen zij net zo op jouw liefde rekenen als jij op Gods? Is jouw liefde zo zeker en volkomen dat het hun angst wegneemt?

#### **4. Vier vrijheden**

Dr. Kimmel, een christelijke opvoeddeskundige, beschrijft deze veilige, oordeelvrije gezinsruimte aan de hand van vier vrijheden. In genade gedreven gezinnen heerst de vrijheid om *anders* te zijn, om *kwetsbaar* te zijn, om *openhartig* te zijn en om *fouten* te maken. Je voelt wel aan, dat veel van de gestelde quizvragen hierop betrekking hebben. Deze vrijheden vormen vier bruikbare handvatten om Gods genade uit te dragen in je gezin.

Ik loop ze kort met jullie langs. Als je er meer over wil lezen, kan ik je het boek *Grace Based Parenting* aanraden, in het Nederlands vertaald als *Genade als basis*.



### ➤ **Vrijheid anders te zijn**

Als eerst, de vrijheid om anders te zijn. Wat een genade, als je van je ouders de vrijheid krijgt om anders te zijn!

Soms betreft het heel onschuldige, zichtbare kwesties. Zo heb ik ons Roosje wel een jaar lang naar de kinderopvang gebracht in prinsessenjurkjes. Terwijl de hele club kindertjes er netjes gekleed bijzat, leverde ik mijn kind weer af in een bijzonder gekleurd jurkje dat maar half paste en veel te koud was voor de tijd van het jaar. Maar wat voelde zij zich mooi!

We leven in een maatschappij waarin 'jezelf zijn' over het algemeen hoog in het vaandel staat. Maar de praktijk, zeker de opvoedpraktijk, is toch echt een stuk ingewikkelder. Als je om 8 uur 's ochtends de deur uit wilt gaan en je peuter maakt een scene omdat het de prinsessenhaarband die bij het jurkje hoort, niet kan vinden, dan denk je al snel: 'Zoek jij even fijn een ander moment om jezelf zijn! Maar nu even niet!'

Toch leert Gods genade mij om telkens meer en beter ruimte te geven aan de eigenheden en eigenaardigheden van mijn kinderen. De zaken waarin zij 'anders' zijn dan het gemiddelde (en soms ook 'anders' dan je als ouder zou willen...) maakt ze niet minder! Misschien vraagt hun 'anders' zijn wel van jou dat jij 'anders' met ze omgaat.

➤ **Vrijheid kwetsbaar te zijn**

In het verlengde van de vrijheid om anders te zijn, ligt de vrijheid om kwetsbaar te zijn. De zaken waarin je kind anders is, kunnen het kwetsbaar maken. Heb je daar oog voor? En: Kun jij het opbrengen om de persoonlijkheid en eigenschappen van je kind niet te bagatelliseren?

Waar voelt jouw kind zich eigenlijk onzeker over? Mag je kind zich onzeker voelen over haar ontwikkeling in de pubertijd? Biedt je gezin de ruimte voor je zoon om zich klein te voelen na het overlijden van opa?

Veel kinderen leren al jong een masker op te zetten, omdat ze hun ouders niet teleur willen stellen. We walsen, ongemerkt, vrees ik, te vaak over hun kwetsbaarheden heen. Als je zelf een opgeruimd karakter hebt, kan het lastig zijn je te verplaatsen in het gepieker van je kind. Als je zelf makkelijk in groepen beweegt, is het moeilijk te begrijpen dat je kind nog geen vinger durft op te steken in de klas. Het kan je kinderen zomaar het gevoel geven dat zij tekortschieten, falen, of dat ze niet goed genoeg zijn.

Aan de voet van het kruis voor al onze kwetsbaarheden. Harten en wonden helen daar. Ik hoop dat onze kinderen eenzelfde genade aantreffen in het gezin waar ze opgroeien, als dat daar aan de voet van het kruis te vinden is.

### ➤ **Vrijheid openhartig te zijn**

Openhartigheid is een derde vrijheid waarmee we genade uitdelen. De mening van onze kinderen doet ertoe. Hun hoop, hun dromen, hun gedachtenspingsels doen ertoe. Waar zij zich druk over maken, doet er toe. Ook wat zij van jou vinden, doet er toe. Biedt jullie gezin hen de ruimte om daar open over te zijn?

Openhartigheid betekent trouwens niet dat je alles ongefilterd spuien kan wat in je opkomt. Onder het mom van 'ja maar je wilt toch dat ik eerlijk ben?' Dat soort eerlijkheid is geen uiting van genade. Het is vaak buitengewoon genadeloos.

Wat we daarnaast niet moeten vergeten is dat openhartigheid van twee kanten moet komen. Veel ouders willen wel dat hun kind openhartig is, maar vinden dat er andere maatstaven voor hen gelden. Ik weet niet hoe het jou vroeger thuis verging, maar er zijn heel wat vragen die ik mijn ouders vroeger niet durfde te stellen: over relaties, over de kerkgang, over het geloof, over onzekerheden waar je tegenaan loopt... Wat zijn wij mensen, zelfs binnen de relaties die ons het meest dierbaar en vertrouwd zijn, toch nog bang: bang om de ander in ons hart te laten kijken!

### ➤ **Vrijheid om fouten te maken**

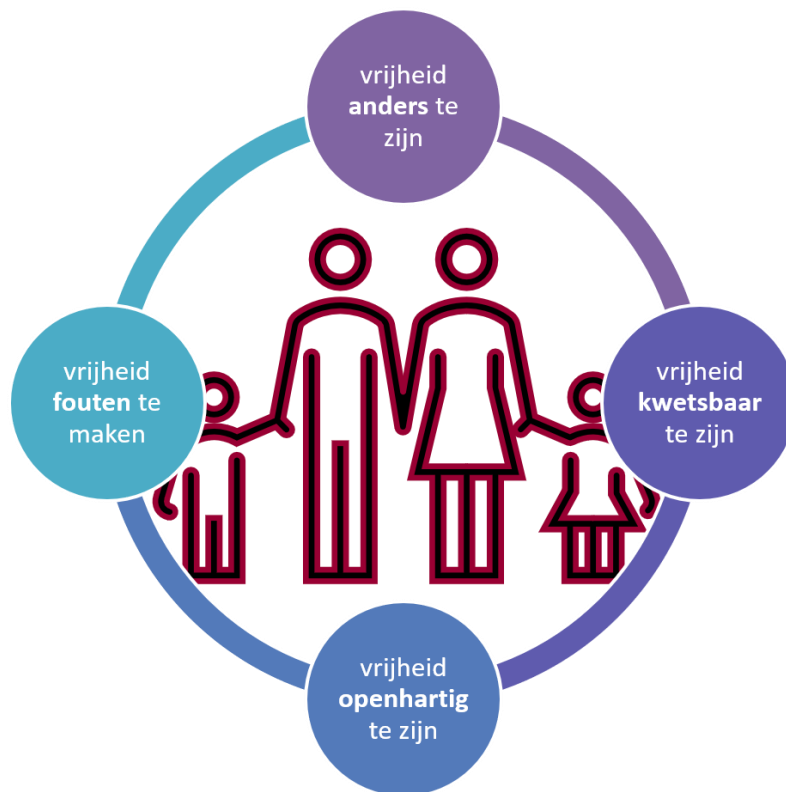
De laatste vrijheid, is de vrijheid om fouten te maken. Jouw gezin mag een plek zijn waar je kind fouten kan maken zonder dat het afgeschreven wordt.

Allemaal hebben we onze tekortkomingen, ook onze kinderen. De vraag is: Hoe help je ze verder, in plaats van ze er onzeker over te maken. Soms benadrukken ouders bepaalde gebreken van hun kinderen tot in den treuren. Er hoeft maar dit te gebeuren, of ouders rakelen het hele riedeltje van alle misstappen van hun kind op. Als je niet oppast, kunnen kinderen daardoor een grondige hekel aan jou, of nog erger: aan zichzelf krijgen. Ik snap het wel: uitmeten waar je kind tekort in schiet, is

heel wat makkelijker dan je kind concreet, en langdurig, en onvermoeibaar helpen om het beter te doen.

Als jullie gezin leeft uit genade, zal je kind opgroeien met de zekerheid dat het op jouw trouw als ouder kan rekenen, *no matter what*. De aanmoediging die daarin zit is ongekend: Trek erop uit, kind, met jouw talenten en ideeën, en maak er iets moois van. Ja, je zult soms falen, je zult fouten maken, maar weet: je bent vergeven. Er wacht altijd een nieuwe kans.

### Vier vrijheden van genade gedreven gezinnen



### 5. Sámen opgroeien in genade

Weet je wat het mooie is, als jij je kind de ruimte biedt om fouten te maken? Grote kans dat jouw kind jou diezelfde vrijheid biedt. Genade gedreven gezinnen groeien sámen op in genade. Zij leren van ons, maar wij net zo goed van onze kinderen.



Denk er eens over na: Elke ochtend weer krijg je van je kind een gloednieuwe kans, hoe erg je het ook verprutst hebt, hoe boos je ook was, hoe hard je ook schreeuwde, hoe vinnig je ook reageerde. Een kind komt zelden aanzetten met een lijstje waarop het al je fouten heeft bijgehouden. Nee hoor, je kind wordt 's ochtend wakker en kruipt gewoon lekker bij je in bed, alsof er niets gebeurd is. Hun incasseringsvermogen is niet oneindig, laat dat gezegd zijn. Maar kinderen weten soms beter wat genade is dan wij. Misschien dat Jezus daarom wel zei: 'Wie niet als een kind openstaat voor het koninkrijk van God, zal er zeker niet binnengaan.'

Het heeft mij ertoe aangezet om mijn kind regelmatig om feedback te vragen. 'Alec, wat zou jij willen dat mama komende week anders doet?' 'Als jij één ding mag noemen, wat wil je dan dat ik anders doe?' Zulke gesprekjes kunnen je zó helpen om zicht te krijgen op wat je kind nodig heeft en om daar maatwerk voor te leveren! Maar het doet je ook samen opgroeien in genade.

De eerste keer dat ik Alec die vraag stelde, was hij tegen de vijf jaar oud. Hij dacht er even over na en zei toen: 'Mama, wil je mij één keer per week naar bed brengen?' – Ons Roosje eiste in die tijd veel aandacht op. Mijn man en ik hadden de taken 's avonds daarom verdeeld. Ik deed Roos, hij stopte Alec in. – Het was zo'n kwetsbaar en openhartig antwoord van Alec: 'Mama, je stopt mij nooit in bed. Wil jij mij één keer per week mij naar bed brengen?'

Zo'n antwoord, dat is nou genade ontvängen:

Je krijgt te horen waarin je tekort bent geschoten, bent vergeven nog voordat je het ook maar één keer anders of beter hebt gedaan, en je ontvangt de kans om te dienen en van waarde te zijn. Dat is genade.

## 6. Genade als een glas vol limonade

Laat me eindigen met een kindergedichtje.

~ Genade ~

Genade máken we niet met ons allen.

Genade komt uit de hemel vallen.

Genade is gratis en valt in je schoot

God schenkt genade, hij maakt jou groot.

Genade is blijdschap en gloed van binnen,  
de moed om aan dingen te beginnen.

God laat je zingen en maakt je aan 't dansen.

Hij geeft je vleugels en nieuwe kansen.

Dus zoals mam een glas vol limonade,  
zo schenkt God jou een hart vol genade.

Marjet de Jong, *Pluk het jaar!* (Baarn: Adveniat 2018), 60.



GewoonGeloven.com



HonkaTerlouw.com